

at være umuligt at undlade det. Han har gjort det til en fuldstændig Nødvendighed at beskæftige sig dermed. Thi nu er det ikke længer Cirkulæret af 1868, som der maa lægges Vægt paa. Nu kan det ikke overses, at, hvad det ærede Medlem selv tidligere har stemplet som en Omgaaen af Loven, som Gluffion og Misbrug (Estrup: Hvor?) — det har det ærede Medlem gjort i sit Foredrag under denne Sags 1ste Behandling; han har der kaldt den paaanfede Fremgangsmaade en Omgaaen af Loven —, det maa ikke glemmes siger jeg, at det har den ærede Landssthingsmand i sit fortrinlige Foredrag i Fredags villet gjøre til en fuldkommen legal Handling, og det har han villet autorisere og legalisere, og han har villet godtgjøre, at det skulde være en god gammel Doktrin her i Landet. Det er derved blevet meget mere nødvendigt at sfride ind derimod ad Lovgivningsveien. Og klages der over, at der derved gjøres en Begrændsning i Godseiernes tidligere formentlige Ret, saa haaber jeg for det Første nu at have ydet tilstrækkelige Bidrag til Belysningen af denne formentlige Ret; men det maa i hvert Fald ikke glemmes, at det er en Godseier, der har givet Anledning til, at Lovgivningsmagten har beskæftiget sig med dette Spørgsmaal.

Jeg har nu allerede lagt Vælg paa det høie Things Opmærksomhed meget længe — hvad jeg imidlertid har været nødt til og haaber at finde Undskyldning for —, og jeg skal derfor, efter at have opholdt mig tilstrækkelig ved § 6, komme hurtigt over de to Paragrafer, der endnu staa tilbage at omtale. — Med Hensyn til § 7 yttrede den høitærede Indenrigsminister, at han ikke saa nogen Anledning for sig til at omtale den videre, da ingen Anden havde villet gaa nærmere ind paa den, og jeg tror, at jeg vel tør følge den samme Fremgangsmaade og betragte Forhandlingen om den som for saa vidt sluttet. — Jeg skal derimod gjøre et Par enkelte Bemærkninger til, hvad den høitærede Landssthingsmand for 9de Kreds (Estrup) bemærkede med Hensyn til § 8. Han anerkjendte vel den Maade, hvorpaa Udvalgets Flertal har villet angive gennem Procentløb de Dele af Fæstegodset, som Godseieren skal have solgt,

forinden han kan gjøre Brug af Erdragningsretten, og han fandt, at den Bestræbelse, der viste sig deri, var rosværdig. Men med sit overordentlig skarpe Blik mente han at have opdaget, at det dog endnu ikke var lykkes Flertallet fuldstændig at faae Paragrafen saaledes affattet, at der ikke var Guller i den. Men saa burde den høitærede Landssthingsmand være kommen Udvalget til Hjælp med sit Orneblif. Efterat Indenrigsministeren havde erklæret sig enig i, at nogle Ændringer i Lovforslaget paa dette Punkt vel kunde være nødvendige, har Udvalget gjort sit Bedste med Hensyn til deres Affattelse. Naar den høitærede Landssthingsmand nu imidlertid har fundet, at Flertallet ikke har gjort i saa Henseende saa Meget, som det burde, saa tror jeg dog tillige, at den høitærede Landssthingsmand tager feil heri. Jeg kan i det Mindste ikke læse Loven af 19de Februar 1861 anderledes, end at Flertallets Ændringsforslag under Nr. 15 er fuldkommen korrekt. Den høitærede Landssthingsmand yttrede vel — det høie Thing maa undskyldes, hvis jeg ikke skulde gjengive det aldeles nøiagtigt, men jeg har ikke Tidenden for mig, da den først er kommen mig sent i Hænde, og jeg har saaledes maattet benytte Afstryksstrimler, som Bureauet har været saa velvilligt at tilstille mig —, han yttrede med Hensyn til § 8, at det i mangfoldige Tilfælde vilde blive fuldstændig umuligt for Godseieren ogsaa efter Flertallets Affattelse at fyldestgjøre Betingelsen i den nævnte Paragraf. Han sagde: „Det bliver nemlig fuldstændig umuligt for Godseieren, naar han allerede, i Henhold til Loven af 1861, har solgt af de den Gang fæstetiltigte Eiendomme, men har solgt af dem med et mindre Jordstykke end det fulde, i saa Fald nogensinde at faae solgt 90 pCt. af det Hartkorn, der i 1861 laa under fæstetiltigte Eiendomme.“ Dette er nu ogsaa ganske rigtigt, naar han ved det tidligere Salg har brugt Ombyttingsretten og derved har forbeholdt sig Dele af Godset. Saa kan han ganske vist ikke naae op til de 90 pCt.; men saa har han jo ogsaa netop forbeholdt sig Noget, og det sælger han altsaa ikke. Loven af 1861 § 2 kræver, for at Godseieren skal